

Landwater-overgangen, primaire productie en vis

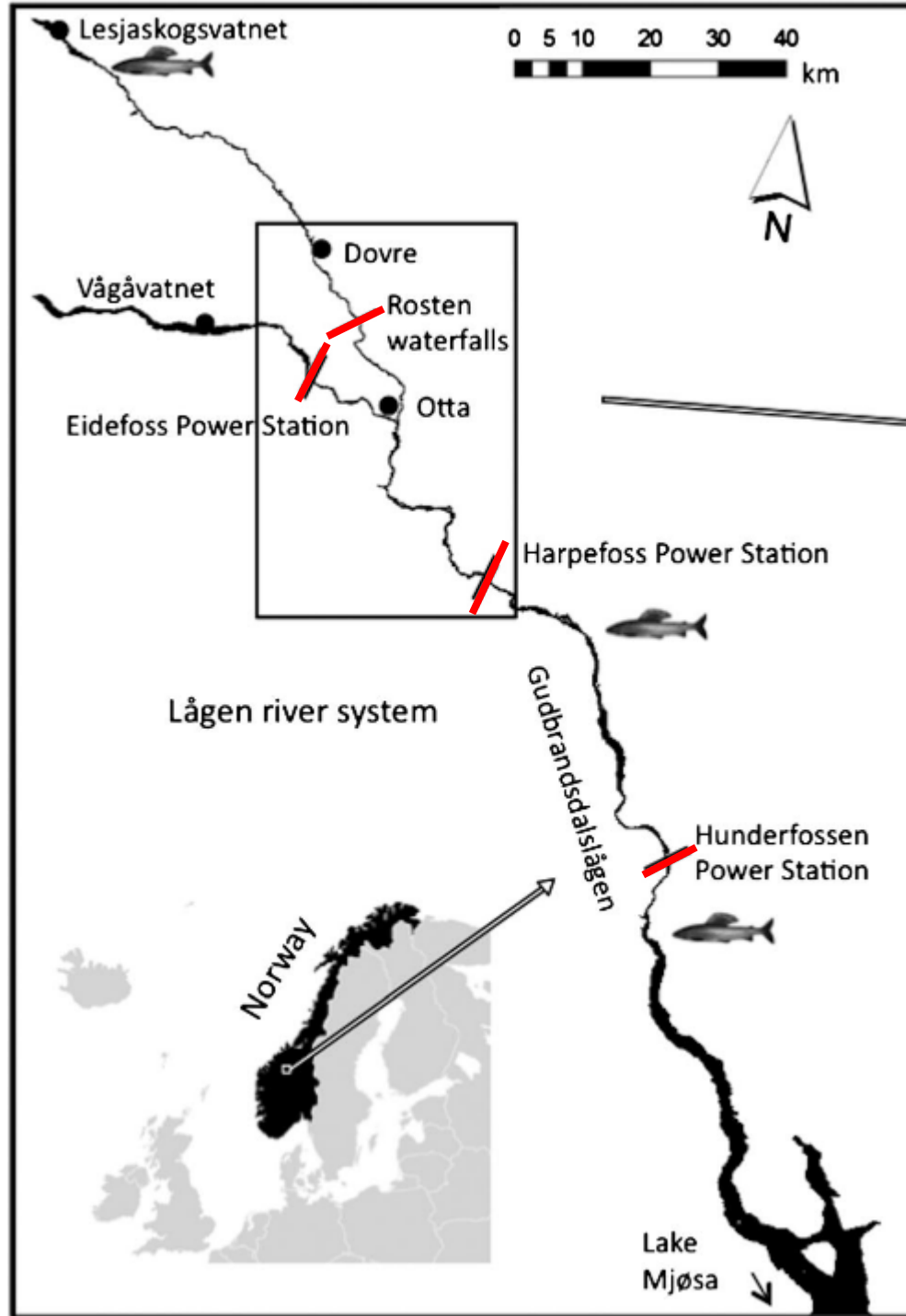
Casper van Leeuwen
Radboud Universiteit Nijmegen
casper.vanleeuwen@ru.nl

Radboud University

Photo: Bureau Vista

Longitudinale ontkoppeling

Longitudinaal

Longitudinale ont koppeling
Laterale ont koppeling

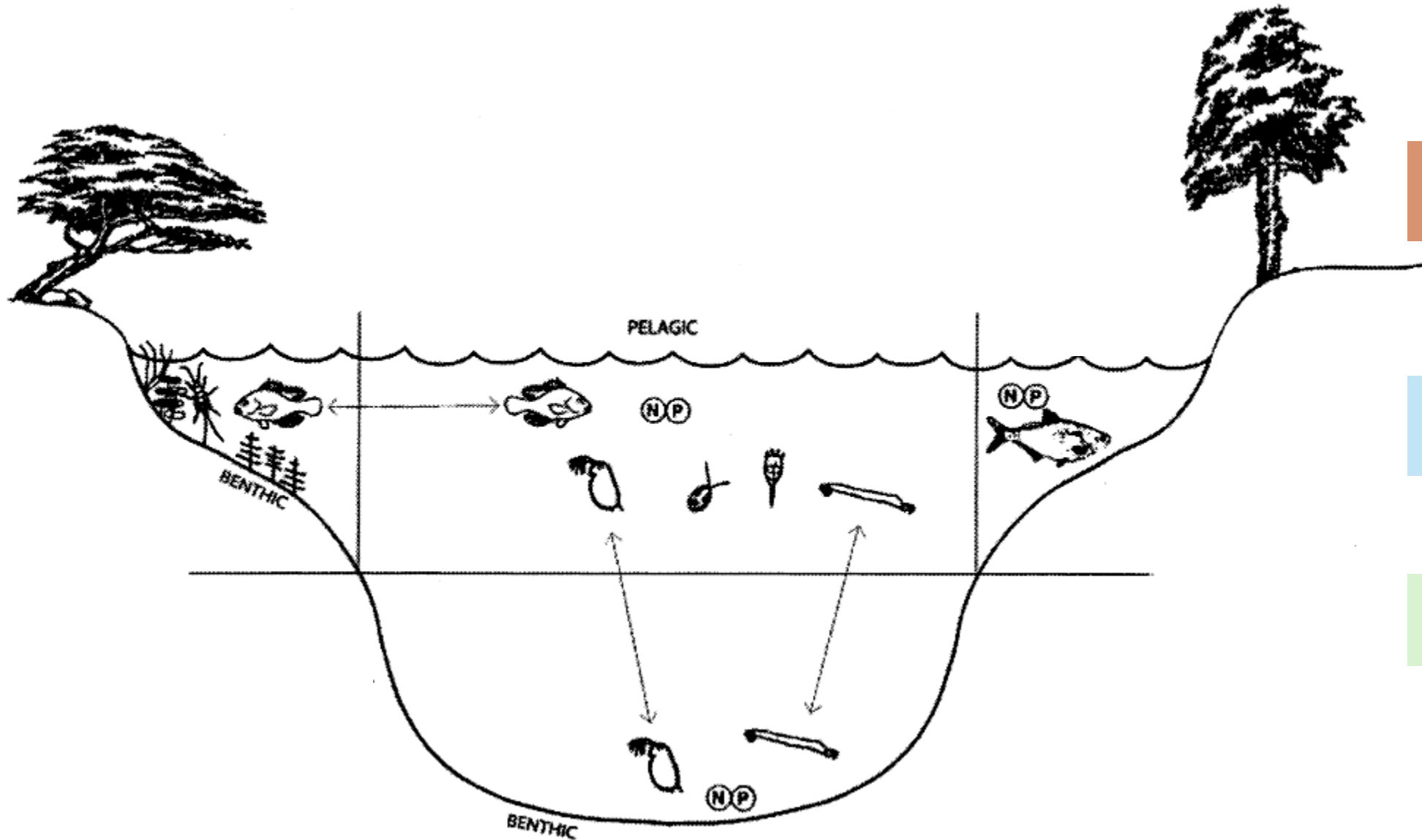

Lateraal

Longitudinaal

Laterale habitat koppeling: land, waterkolom en bodem

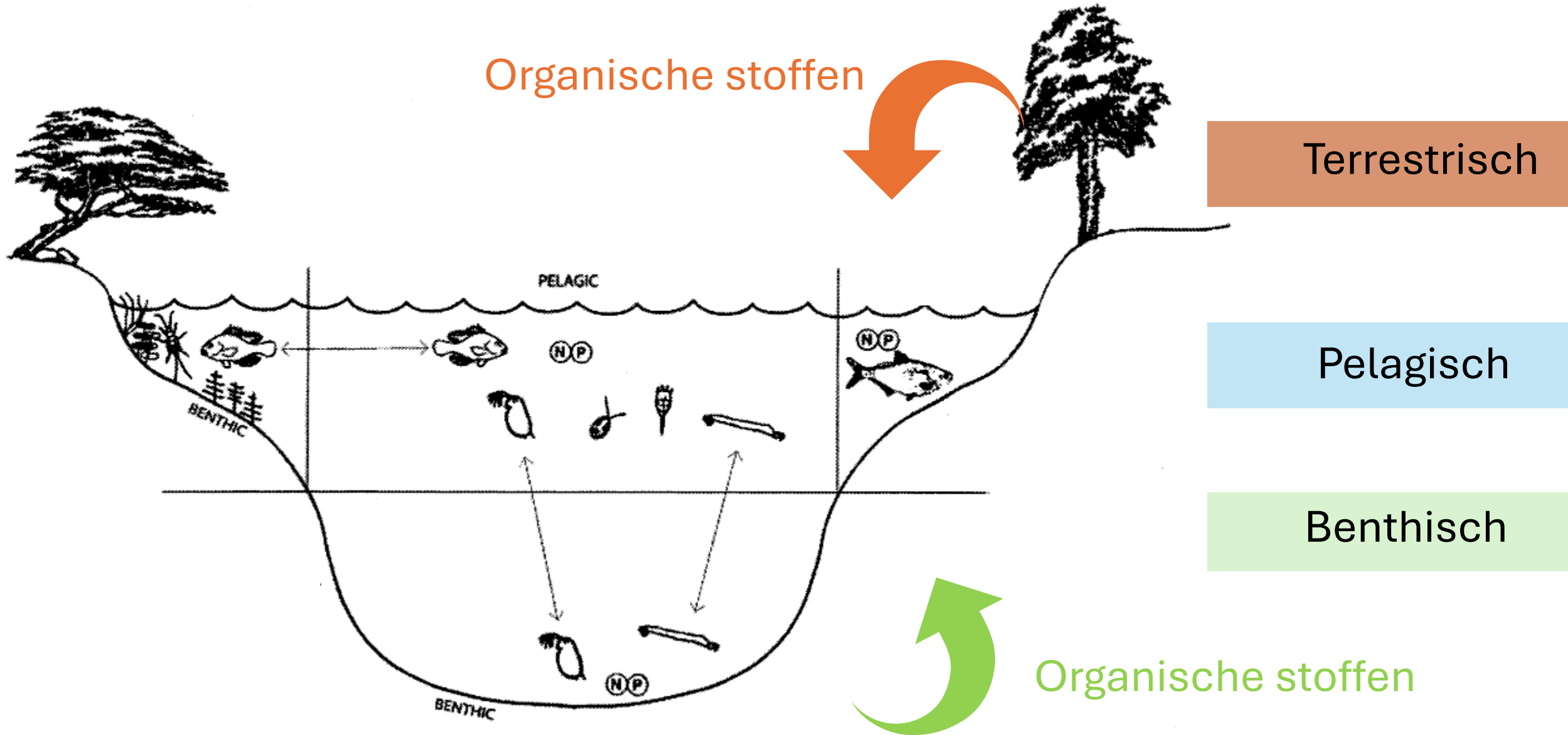

Terrestrisch

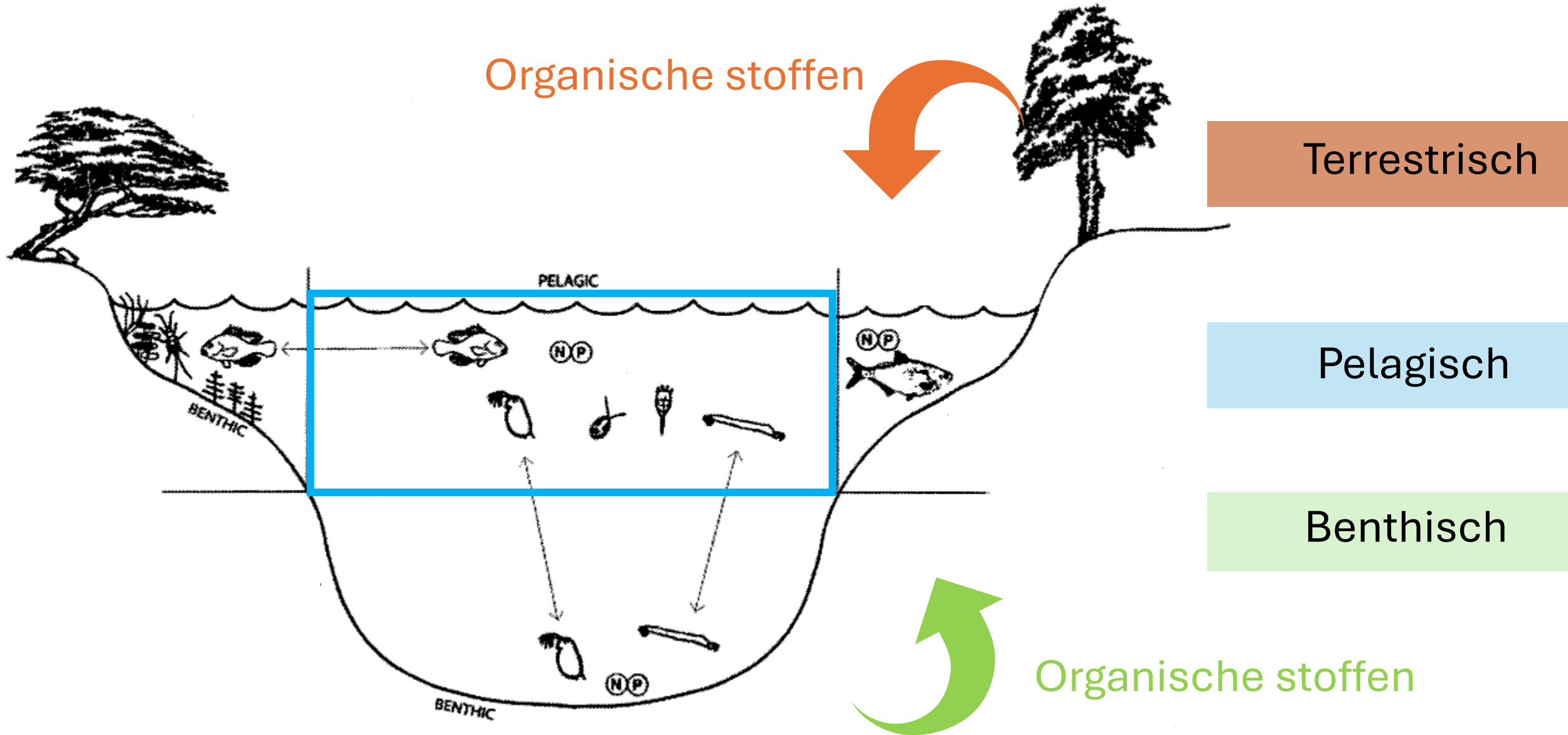
Pelagisch

Benthisch

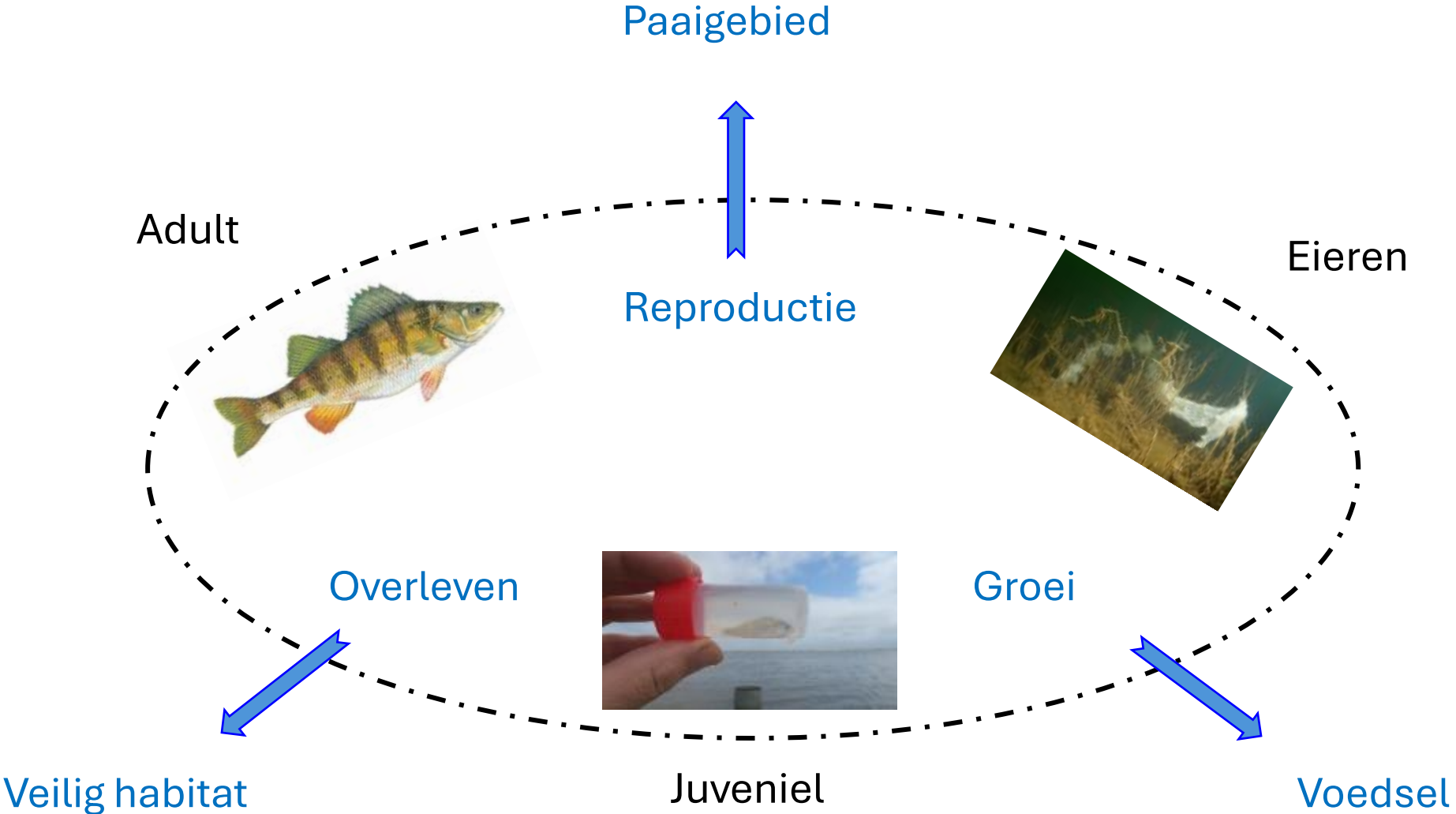
Laterale habitat koppeling: land, waterkolom en bodem

Laterale habitat koppeling: land, waterkolom en bodem

Levenscyclus vis

Oeverzones voor vissen in het voedselweb

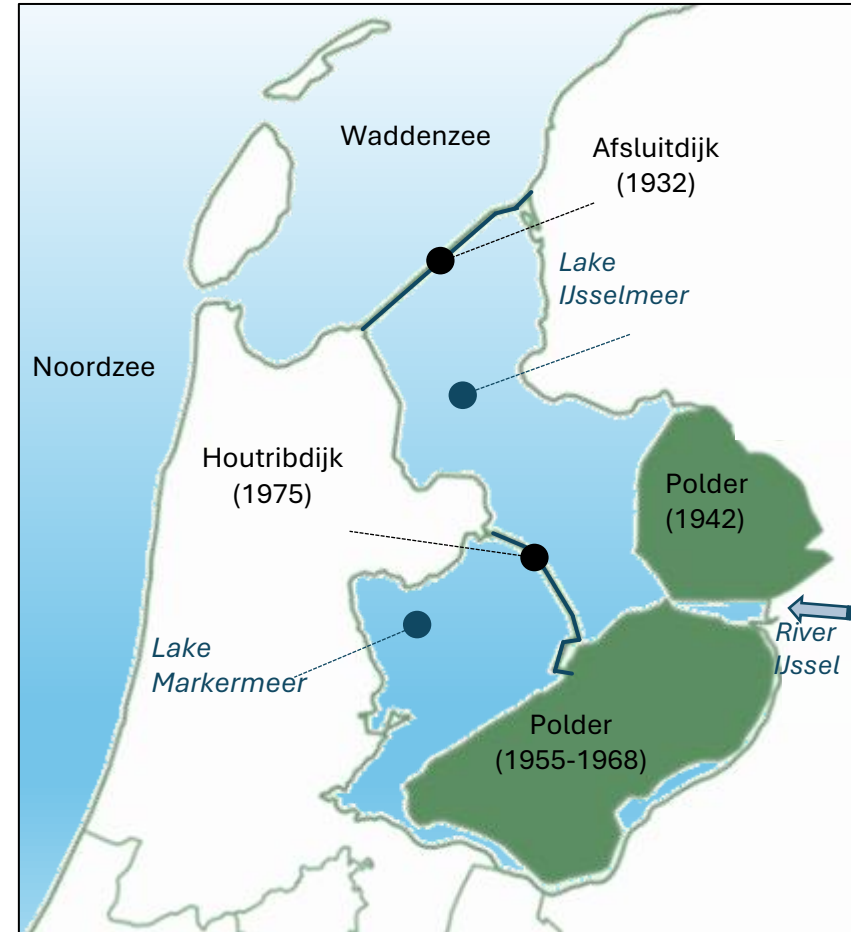
- Organische stofstroom van land naar water
- Ondieptes
 - warmer in voorjaar
 - lichter op de bodem
- Beschutting tegen golfslag en wind

Onze Nederlandse Delta

1850

Gefragmenteerd water systeem

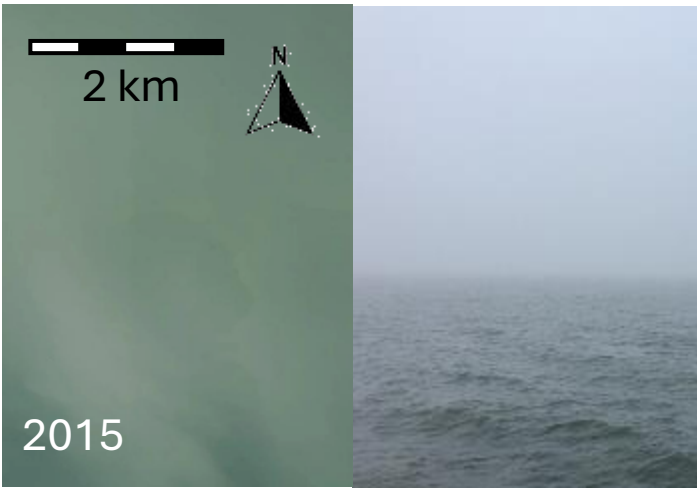
Voorbeeld: het Markermeer

- Uniforme diepte
- Troebel water
- Harde oevers

Hoe herkoppelen?

Marker Wadden: experimenteel oevers toevoegen

Het bouwen van eilanden

Toevoegen van land-water overgangen en ondiepe oeverzones:

Wat gebeurt er met het voedselweb?

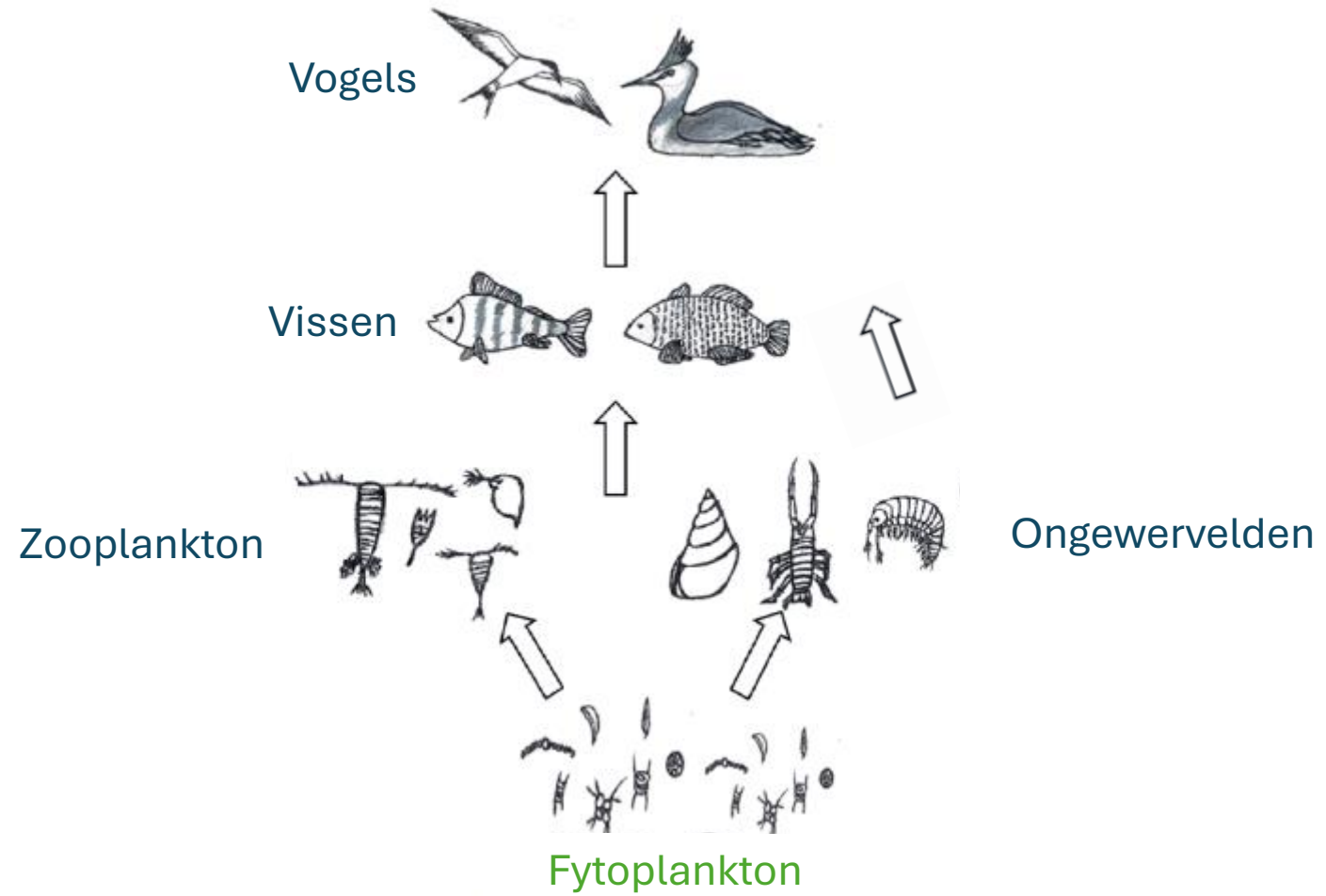

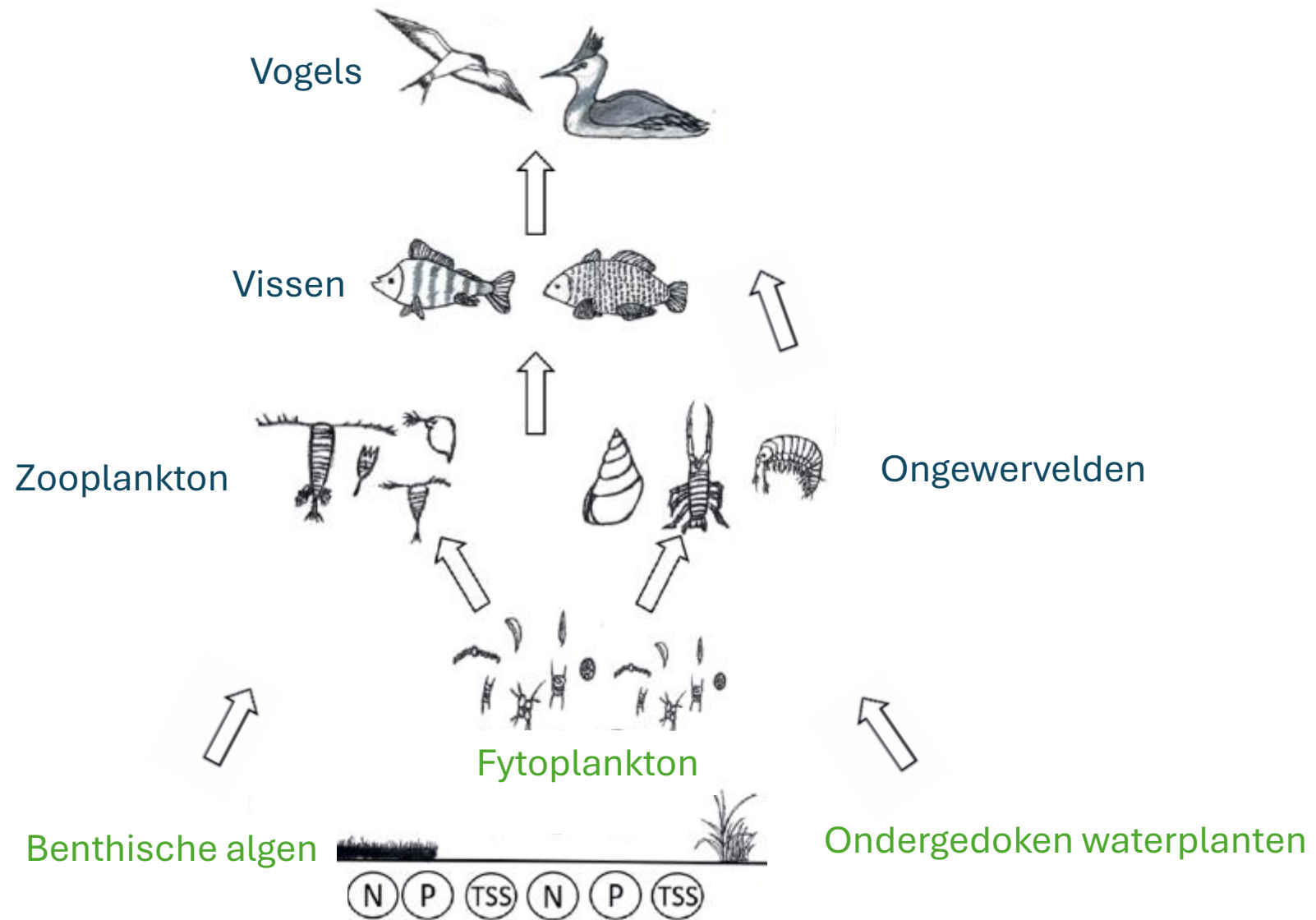

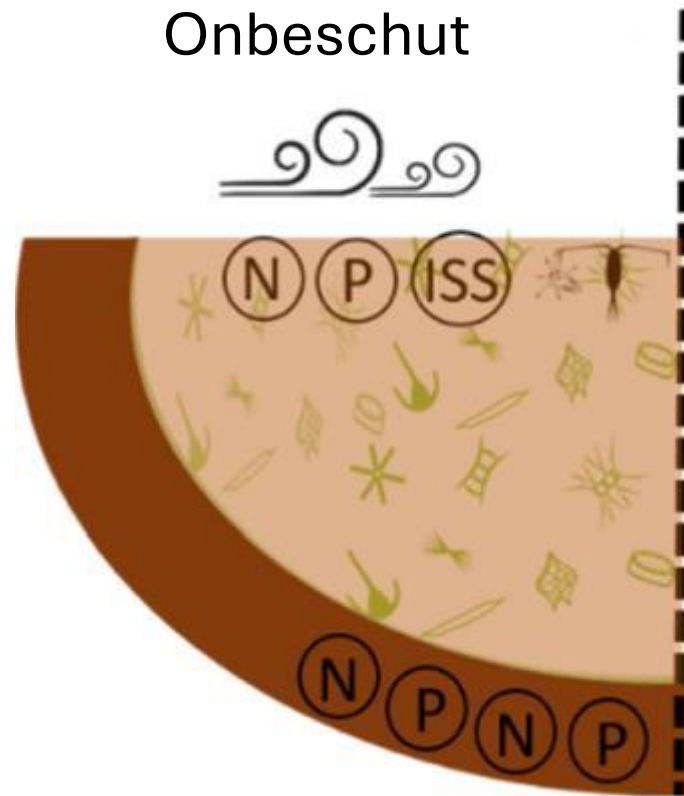

Veranderende basis van het voedselweb

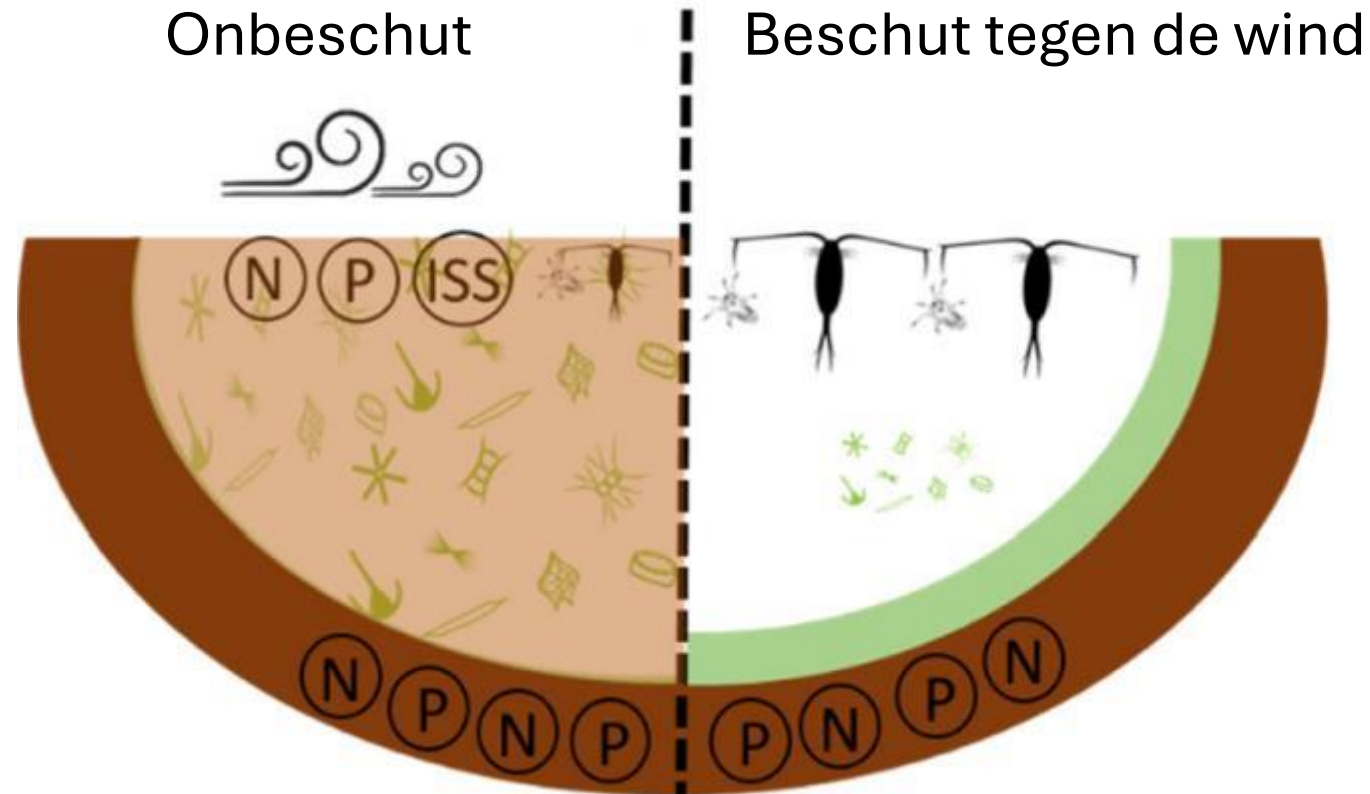

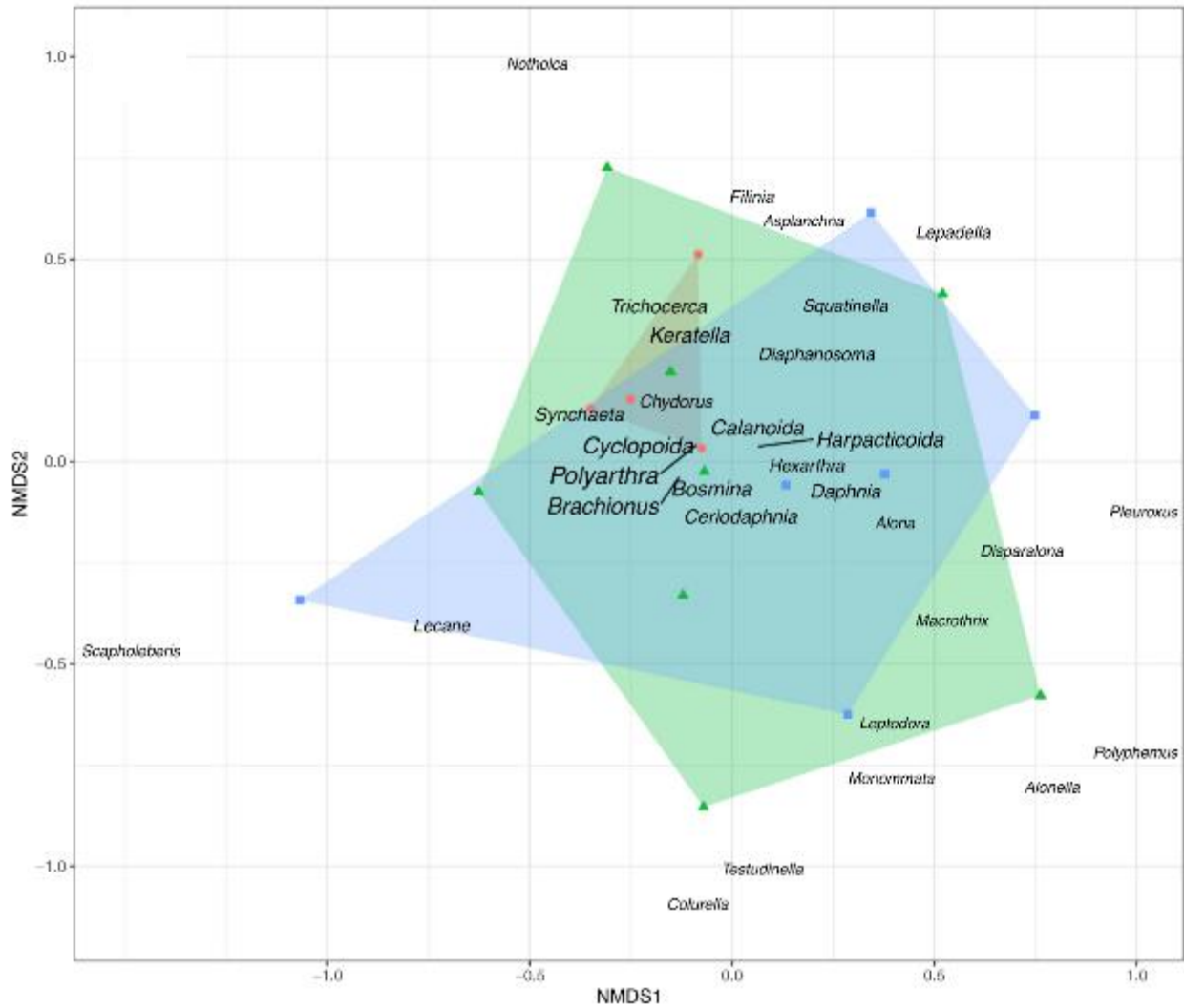
Zooplankton eet efficiënter fytoplankton: experiment “trophic transfer”

Zooplankton eet efficiënter fytoplankton: experiment “trophic transfer”

Verschuiving in zooplanktongemeenschap

Beschut klei

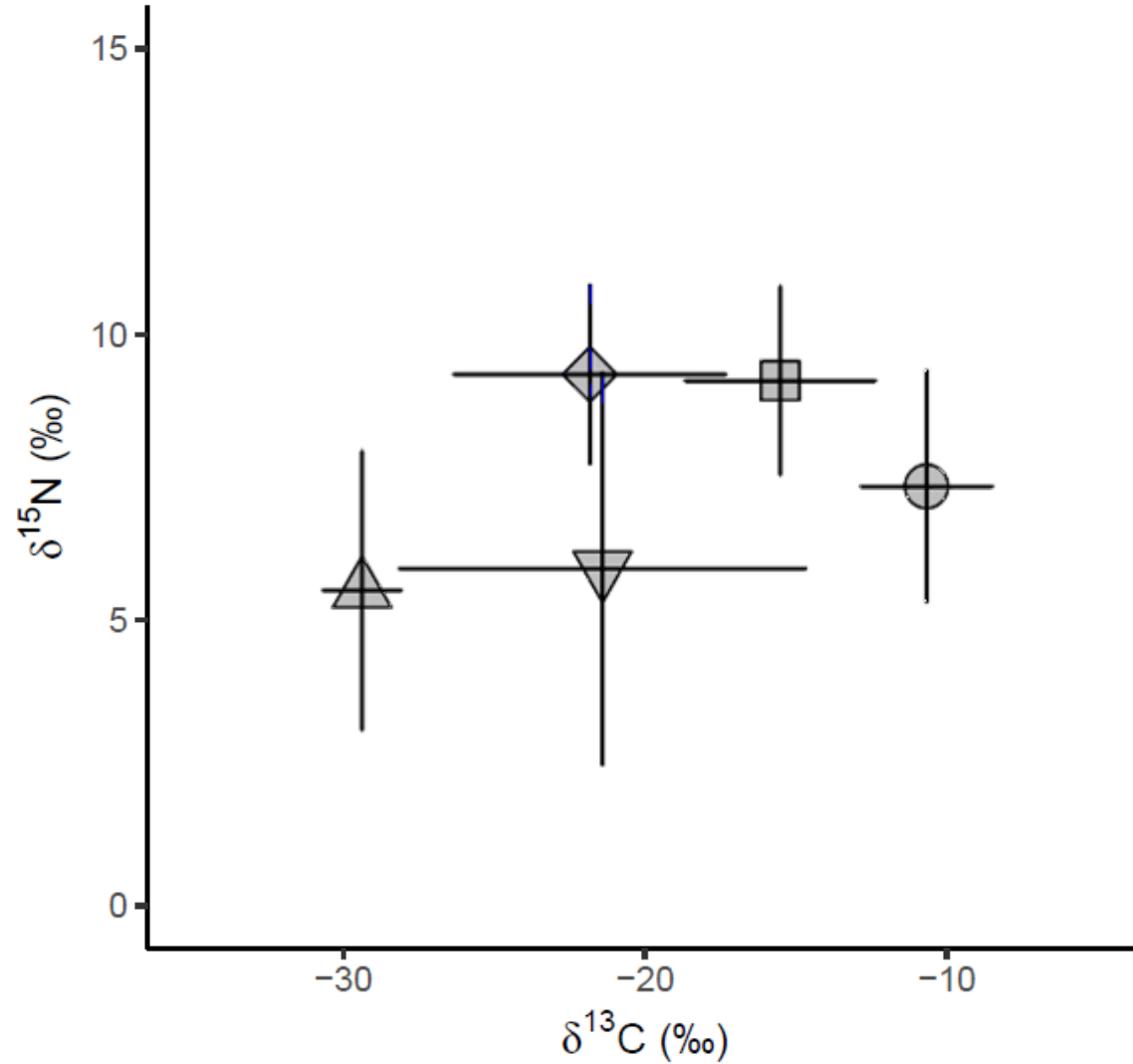
Beschut zand

Onbeschut zand

Verschuivingen in ongewervelden

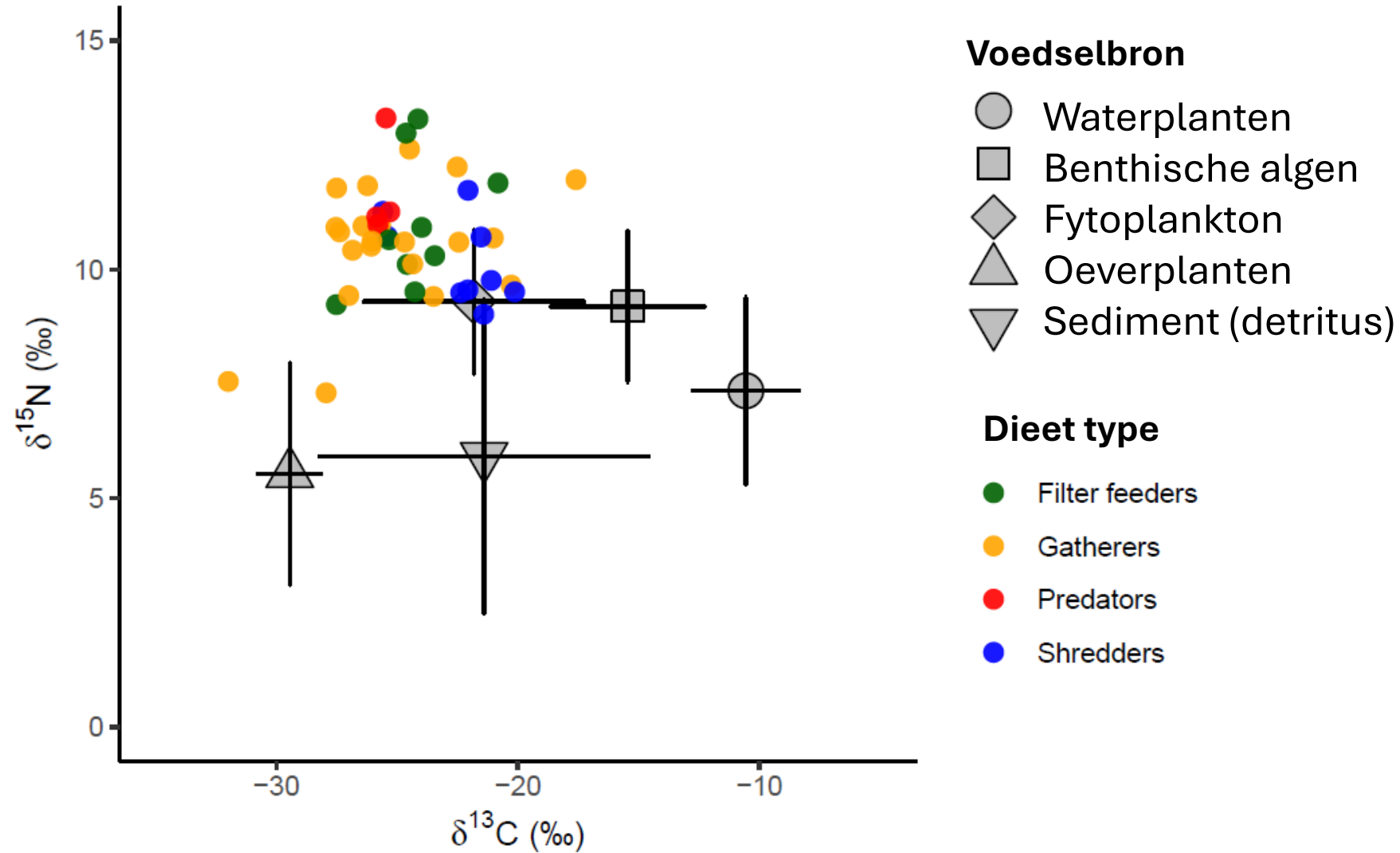

Voedselbron

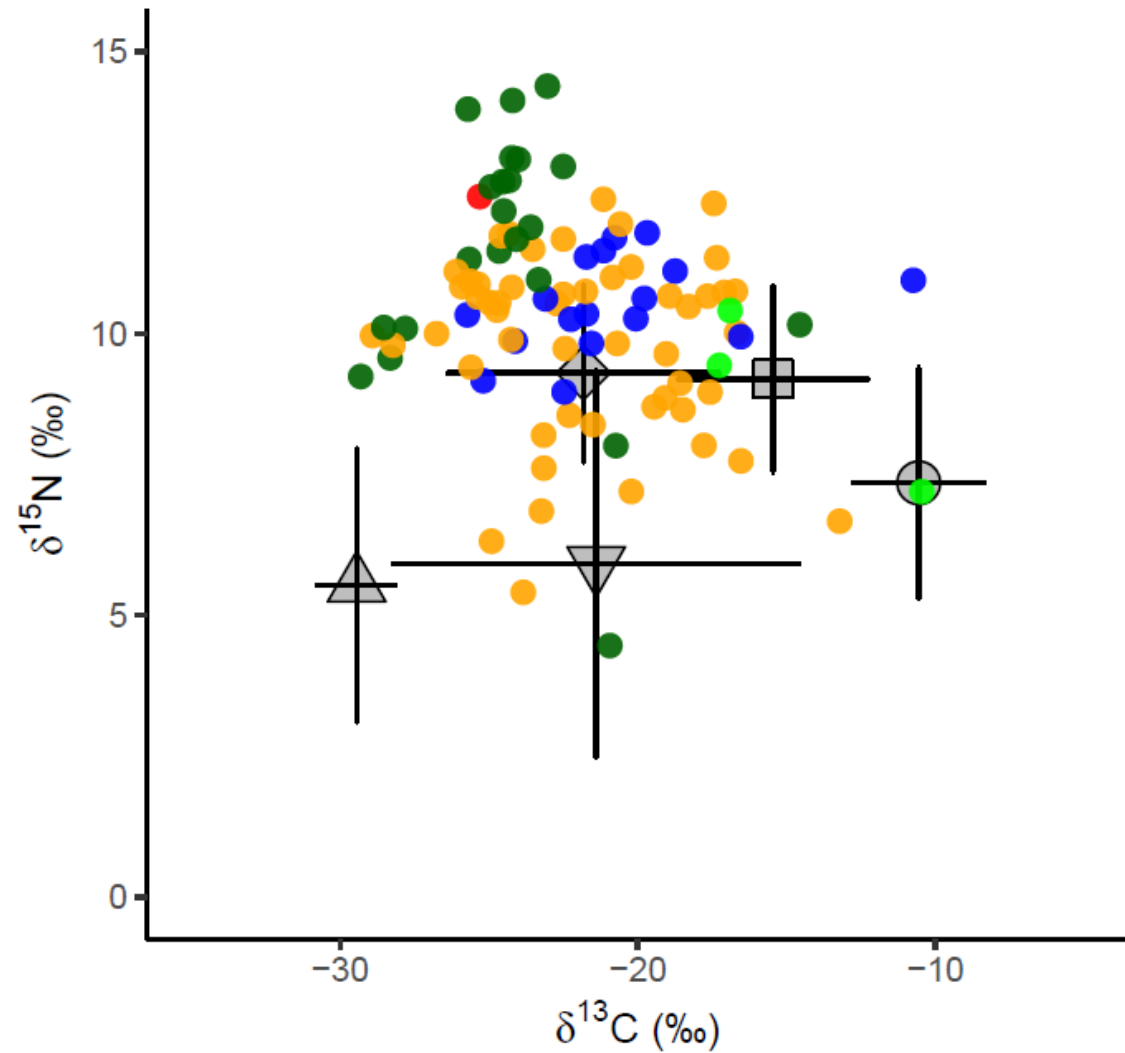
- Waterplanten
- Benthische algen
- ◇ Fytoplankton
- ▲ Oeverplanten
- ▼ Sediment (detritus)

Verschuivingen in ongewervelden: open water

Verschuivingen in ongewervelden: Marker Wadden

Voedselbron

- Waterplanten
- Benthische algen
- ◇ Fytoplankton
- △ Oeverplanten
- ▽ Sediment (detritus)

Dieet type

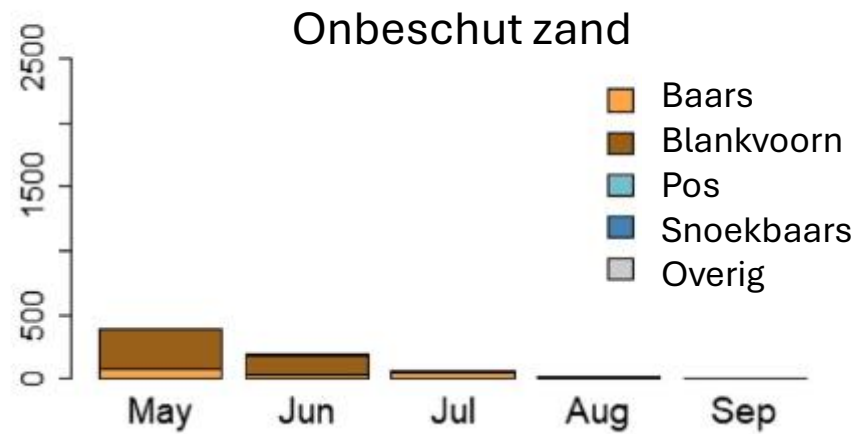
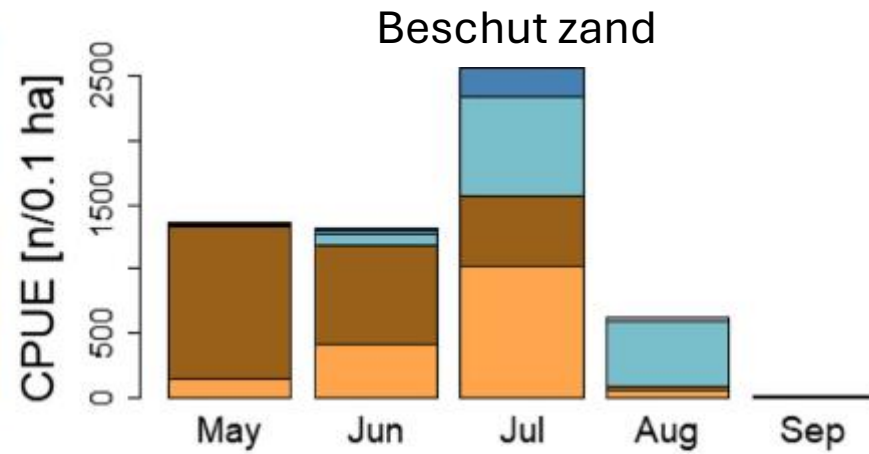
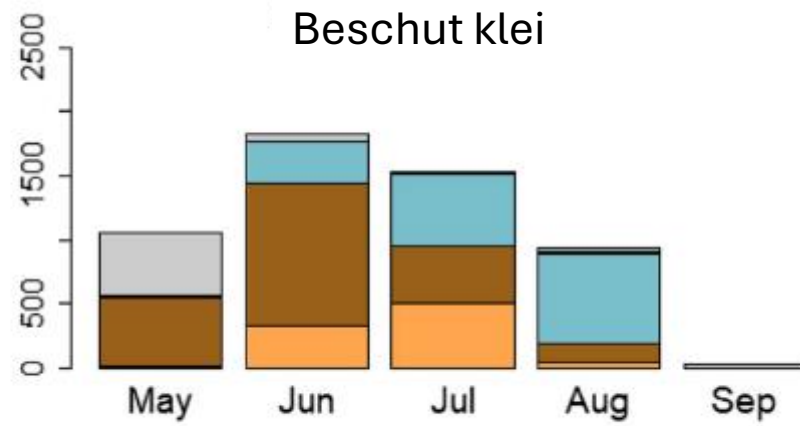
- Filter feeders
- Gatherers
- Grazers
- Predators
- Shredders

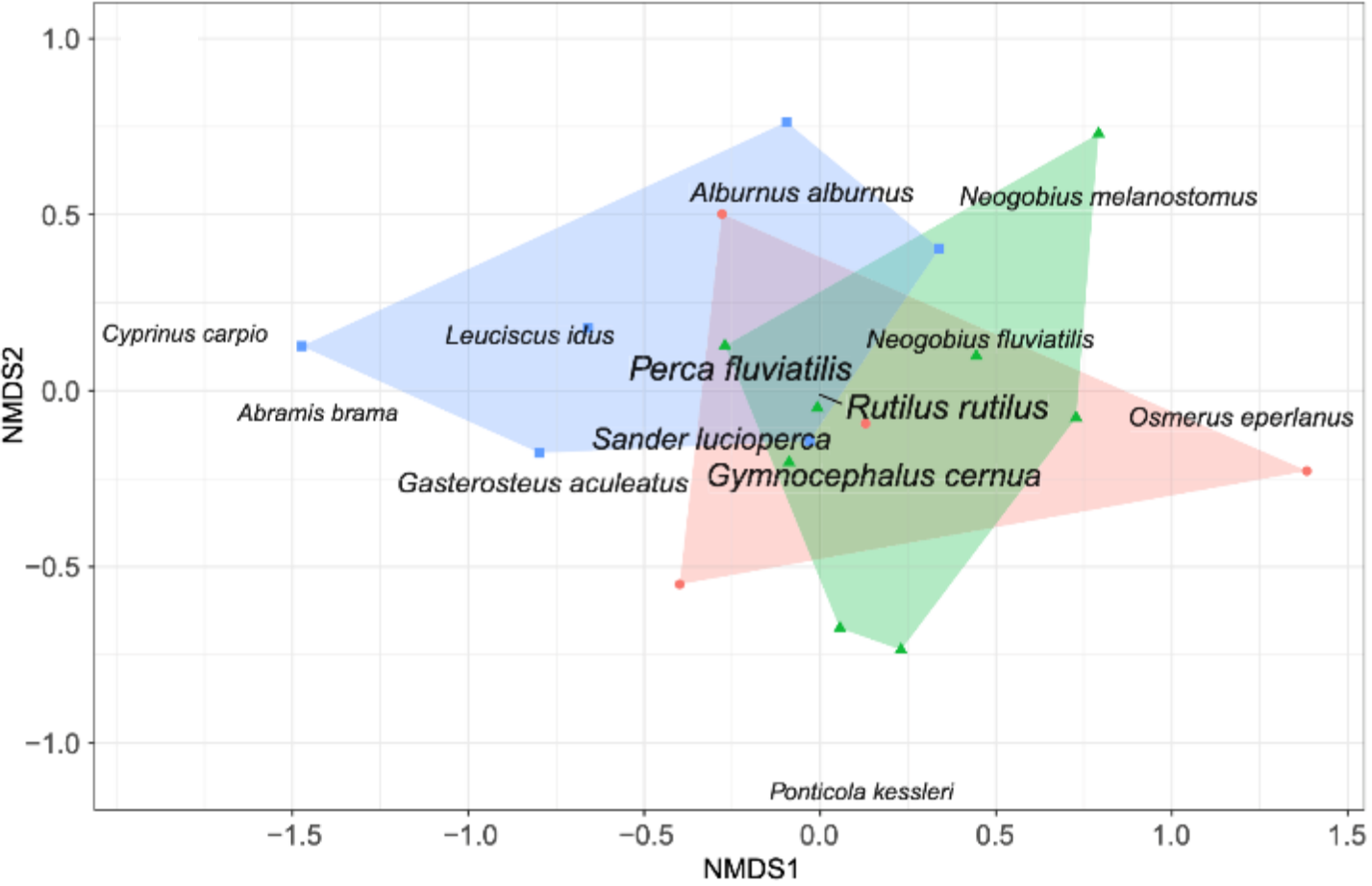

Verschuiving in visgemeenschap

Gebruik door volwassenen vissen op grote en kleine schaal

Vissen uitgezet op Marker Wadden

Blankvoorn, brasem, winde

Baars en snoekbaars

NIOO.kml

kmz

NIOO.kml

rs

nes

as SVN

gebiet

as WMR

N

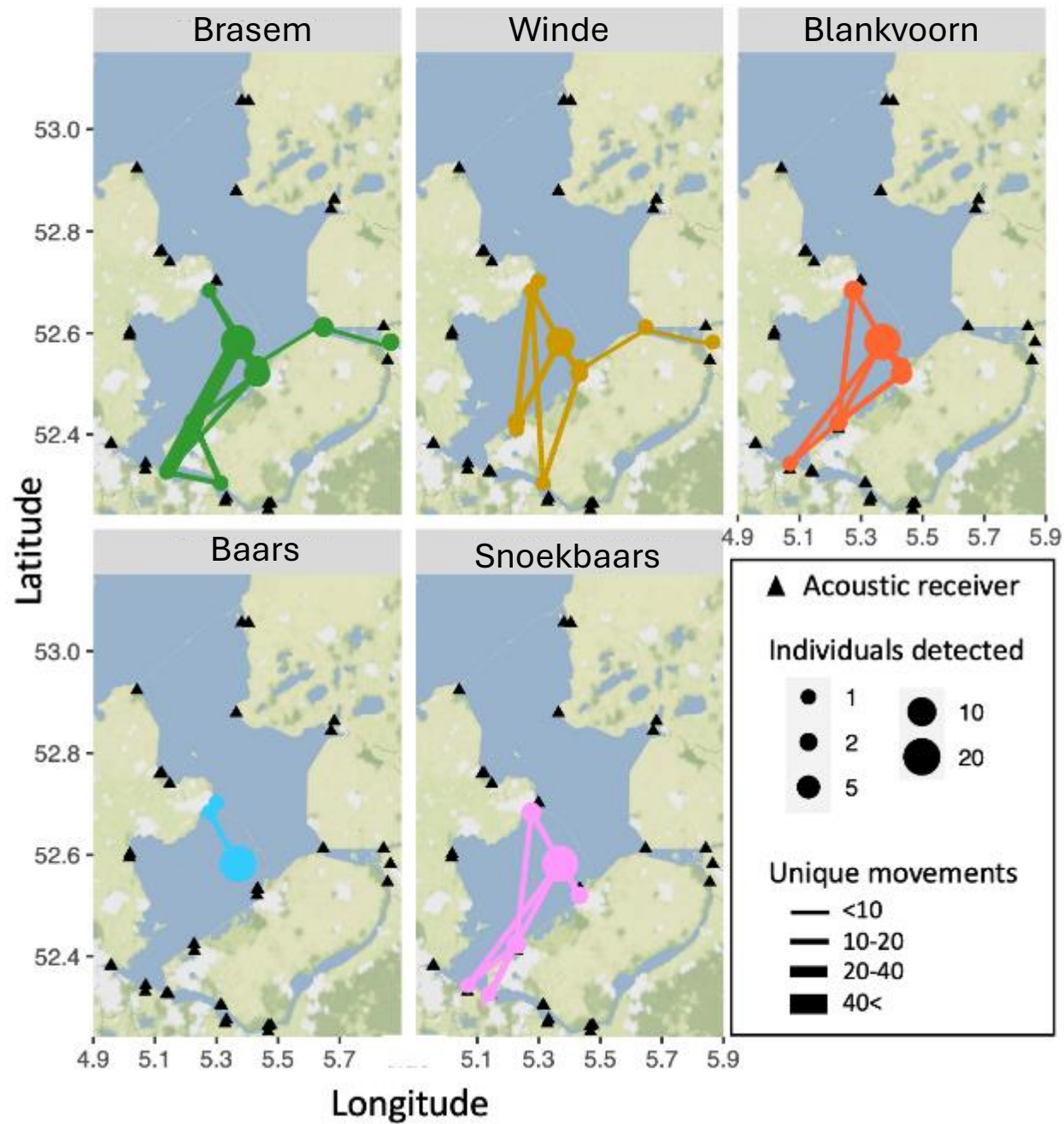
ansornetwork NI...

ornetwork NIOO ...

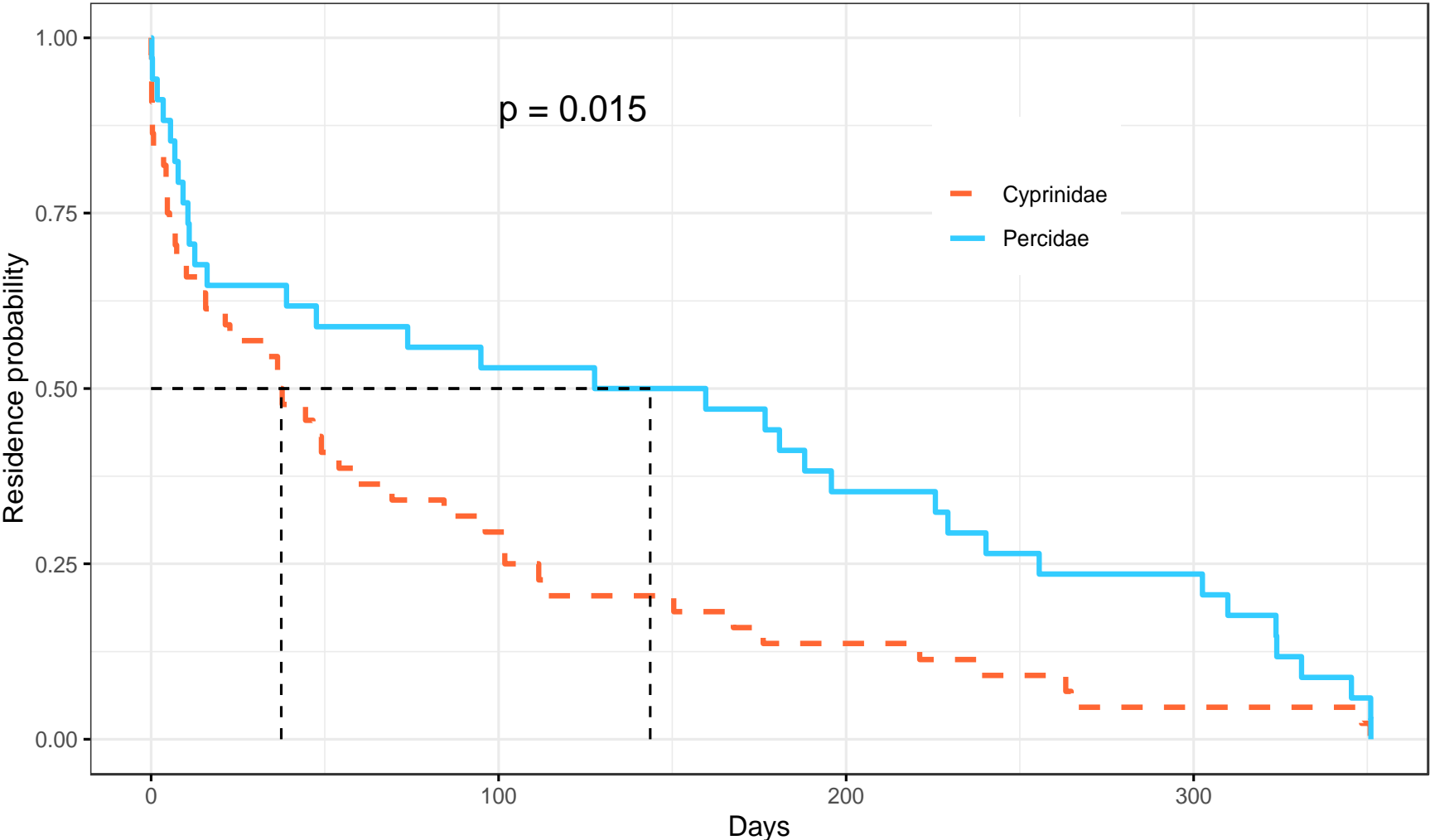
etwork NIOO 202...

ger sensornetwo...

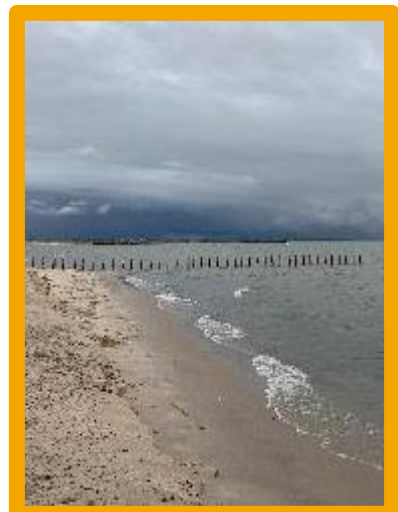
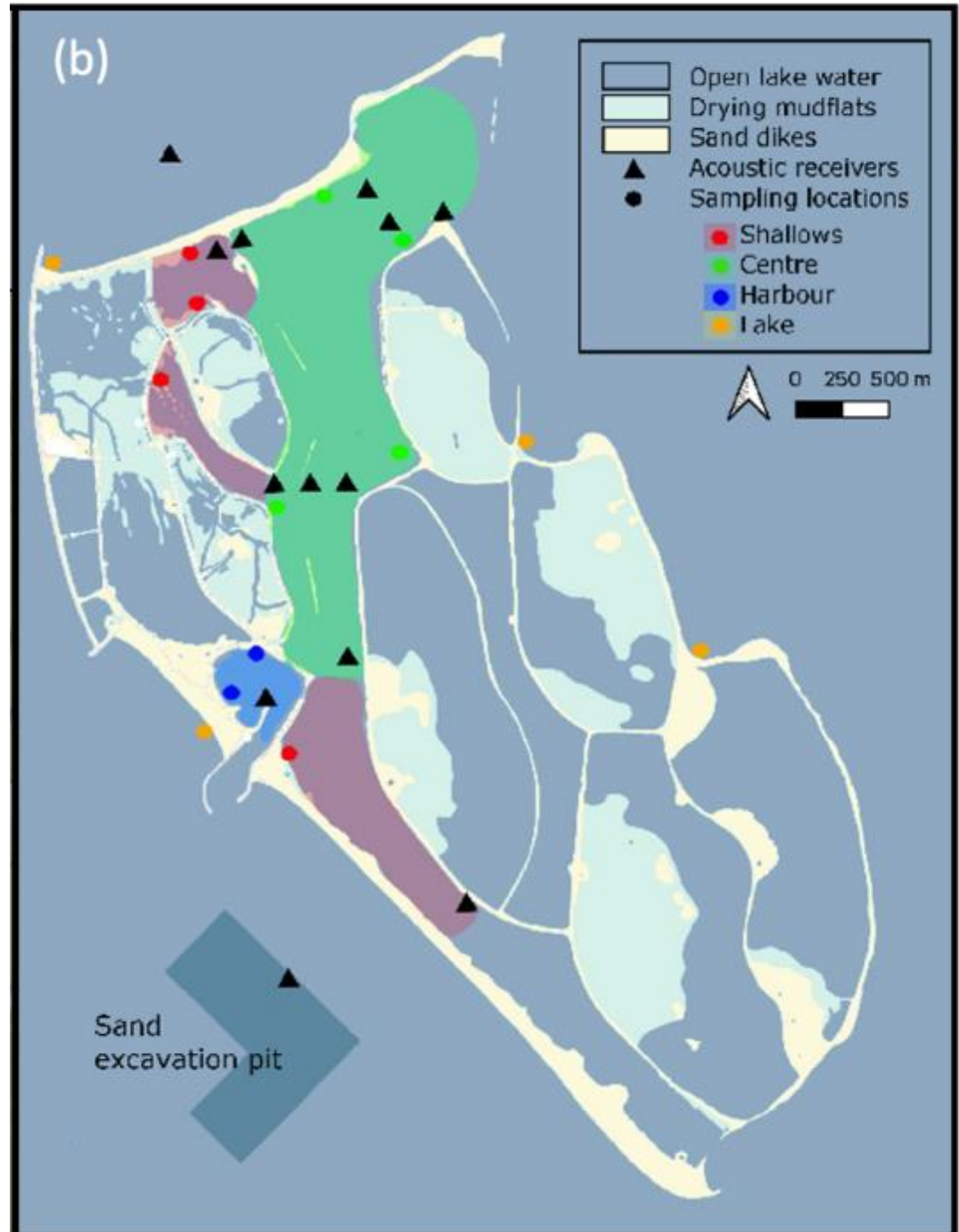

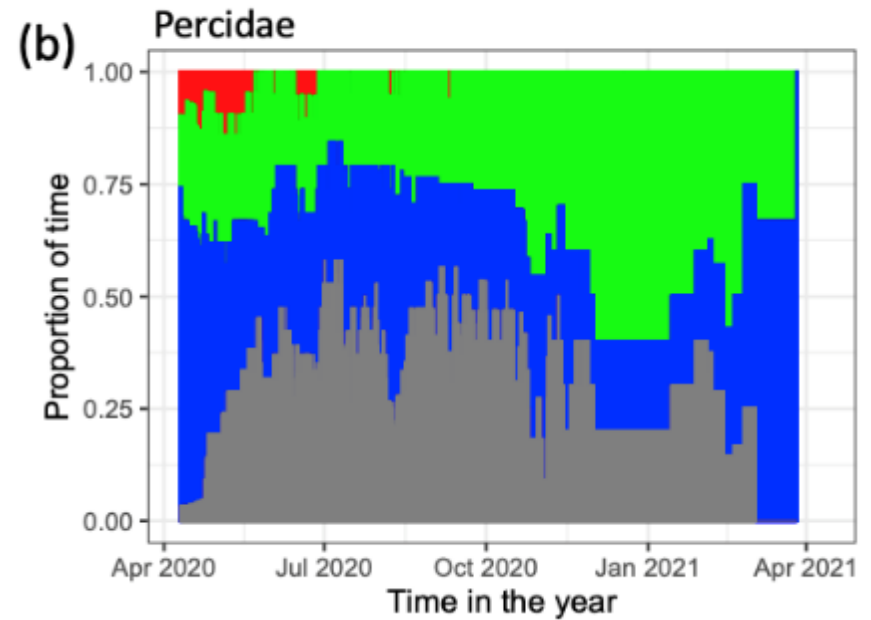
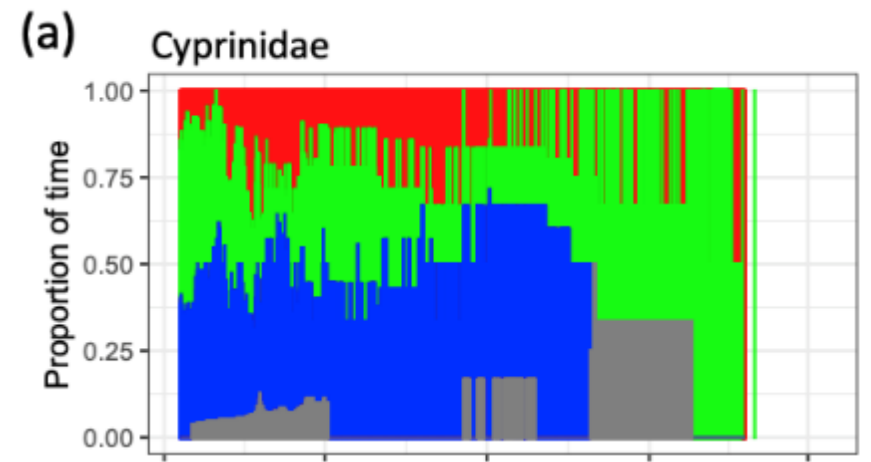
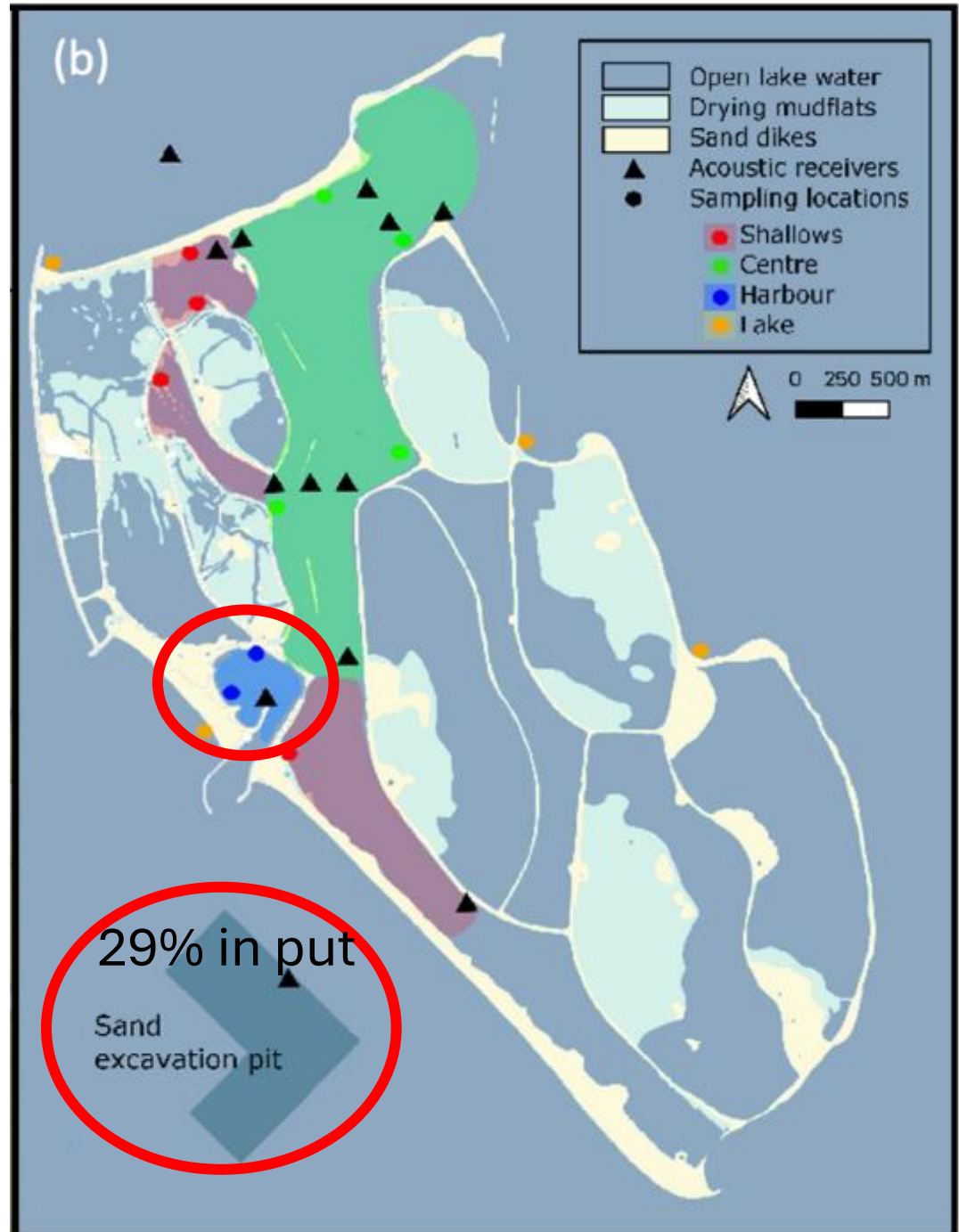
Piscivore vis blijft, benthivore vis reproduceert

Kleine schaal habitat gebruik

Kleine schaal habitat gebruik

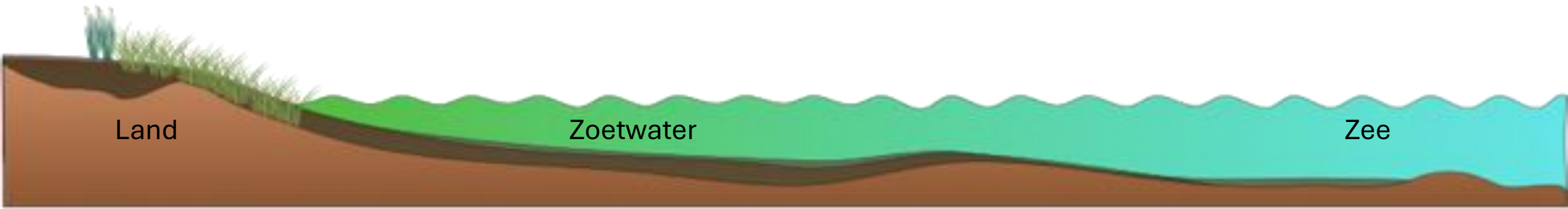

Conclusies

- In Nederland zijn geleidelijke land-water overgangen schaarser dan vroeger: habitats zijn lateraal ontkoppeld
- Abiotische restauratie kan meerdere trofische niveaus van het voedselweb tegelijk stimuleren
- Vissen kunnen snel profiteren van voedselweb-herstel door aanleg van geleidelijke oeverzones
 - Dit kan op lange termijn zorgen voor verschuivingen in visgemeenschappen
 - Maar is jonge vis ook de bottleneck voor de vissen in het Markermeer?

Herstel van geleidelijke overgangen in Nederland

Met dank aan

Liesbeth Bakker
Gijs van Beilen
Harm van der Geest
Hui Jin
Olvin van Keeken
Joep de Leeuw
Joey Volwater
Arie Vonk
Erwin Winter
En vele anderen!

Radboud University

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

casper.vanleeuwen@ru.nl
www.caspervanleeuwen.info

GIESKES STRIJBIS FONDS

Natuurmonumenten